

VILÁGÖSSZÁG

Kolozsvár
1946 április 3

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KECSCSÓ SANDOR, KÓS KAROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR

Szerda
III. évfolyam, 74. szám

Egyre szorosabbá válik a román- magyar gazdasági együttműködés

BUKAREST. — Hardy Róbert, a magyar kereskedelmi minisztérium külkereskedelmi osztályának vezetője Bukaresztbe érkezett, ahol tárgyalásokat folytat román-magyar kereskedelmi szerződés megkötéséről. A szerződést, amelynek a múlt év decemberében lejárt árucserforgalmi egyezményt kell pótolnia, valószínűleg még ezen a héten aláírják.

Az „Argus” című közgazdasági lap szerint a két ország között már eddig is komoly árucserforgalom volt, melynek során Magyarország főként villanygót, Wolfram-szálakat, fényképezési filmet és kenderfonalat szállított Románia felé, míg Románia február 20-ig 35.000 négyzetméter fáblátleveget, továbbá növényi olajat és sőt adott értéket Magyarországnak.

Azonban, mint a magyar kereskedelmi küldöttség vezetője a brassói „Népi Egység” munkatársát tájékoztatta, a decemberben lejárt egyezmény nem mindenben teljesítette a reá váro nagy hivatást. Így például Magyarország sósüszkeletének fedezése nem történt meg az egyezmény keretein belül és nagy nehézségek voltak, főleg szállítási okok miatt, a fahéhozatal terén is.

Most az új szerződés értelmében Magyarország, amely 1941. évi ipari termelésének máris 60 százalékát érte el, főleg olyan ipartermékeket és fegyvertárgyakat szállít Romániának, melyekből ez nem rendelkezik: a petroleumiipar részére szükséges különböző anyagokat, ajuniumot, ásványi termékeket, villanygókat, orvosi eszközöket, festékanyagokat, salétromsavat, de ezenkívül tenyészlovakat és cukorrépagapot is.

Ezzel szemben Románia főleg fűrészárut, gömbfát, üvegárut, gipszet, marószódát és ezüstnitrátot szállít Magyarországnak és ami a legfontosabb: az árucser során az Angol-Magyar Bank által kikötött romániai sőt szállít Magyarországra 112.480 kilogramm kenderzsiniget eljelenben.

Az új magyar-román kereskedelmi egyezmény magában foglalja a két ország közötti közlekedési kapcsolatokat is. A dunai közlekedési út nemcsak a gyors és olcsó szállítást teszi lehetővé, hanem a két ország gazdasági helyreállításának lehetőségét is. A romániai kikötők közül Giurgiu, Braila és Turnu-Severin jelentős forgalmat bonyolítanak le Budapesten.

Amint a bukaresti művészeti napokoa kulturális téren igyekeztek egyengetni a román és a magyar nép megbékélésének útját, éppen ilyen fontos most a két ország gazdasági vonalon való fokozottabb együttműködése.

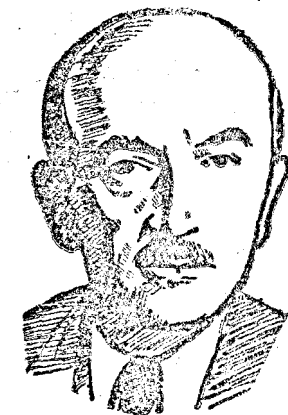
Hatalmas államosítási programot jelentett be a magyar miniszterelnök

BUDAPEST. — A magyar rádió jelentése szerint Nagy Ferenc magyar miniszterelnök rendkívül fontos bejelentéseket tett vasárnap Pécsen. Eszerint a magyar kormány államosítja a szénbányákat kivül a kőolajtelepeket, bauxitgyártást, az erőforrásokat és erőműveket, továbbá a jóvátételi kötelezettségek teljesítésének időtartamára állami kezelésbe veszi a Weiss Manfréd, Ganz és a Rimamurányi üzemeket.

Nagy Ferenc miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány szándékában áll ez év végéig befejezni a földreformot és ezért a földművelésügyi miniszter már e héten benyújtja a szükséges törvényjavaslatot a nemzetgyűlésnek. A kormány minden lehető eszközzel támogatni kívánja a földhözjuttatottakat, mert megfelelő felszerelés nélkül nem lehet tőlük kivánni a szükséges termelést. De igen fontos pontját képezi a kormány programjának a népi szövetségek támogatása is az állami költségvetés lehetőségein belül.

Az anyaggazdálkodás biztosítására, Nagy Ferenc beszéde szerint, központi szervezet fognak létesíteni. Az összes közszükségleti cikkekre bevezetik Magyarországon a jegyrendszert, elsősorban a dolgozók fognak részesedni a ruházati és élelmiszeri cikkekben.

Ami az államháztartást illeti, a kiadások csökkentése céljából a kormány az 1938-as létszámra csökkenti a köztisztviselők számát. A demokratikus pártok és szervezetek követelésének megfelelően még ez év első felében bevezetik a bankok állami ellenőrzését.

NAGY FERENC

Nagy Ferenc miniszterelnök beszédében kitért a magyar hadifoglyok sorsára is, hangsúlyozván, hogy kormányja első törekvéssel közé tartozik a külföldön lévő magyar hadifoglyok és deportáltak visszahozásának. A Szovjetunióból fokozatosan térnek vissza hadifoglyok, az amerikaiak szintén hazaengedik őket. Franciaország most értesítette hivatalosan az illetékes magyar szerveket, hogy 15 vonattal indítja hazafelé a francia fogságban lévő magyarokat. Nagy Ferenc kijelentette, hogy közeljövőben megkötendő békeszerződés véglegesen fogja rendezni a hadifoglyok kérdését.

A katonai tanácsadók ügyét tárgyalta a Népbíróóság

KOLOZSVAR. — A Népbíróóság hétfőn folytatta a tanuk kihallgatását az 1940-es északkeleti katonai parancsnokok és tanácsadók ügyében.

László József földbíró, akit még szombaton délután hallgattak ki, Kolumbán József dr., valamint Szász Gerő és Abraham József volt katonai tanácsadók ellen tett vádlomást. László József elmondta, hogy román sőgóra Gedekeben, akit később sokadmagával a legembertlenebb módon tartottak a határon, két tábornoknál is eljárt, de mindkettő azt mondta, hogy Eder Elemér ezredes, csikseredei katonai parancsnok és urai kikéje ellen semmi sem lehet teenni.

Több tanu vonult fel a védelem érdekében is. Ezek arról tanuszkodtak, hogy a három katonai parancsnok közül Abraham József volt az, aki a zsidók és románok névjegyzékét Edernek kiszolgáltatta. A Népbíróóság elnöke több tanutól megkérdezte, hogy ha Kolumbán József nem értett egyet Eder ezredessel, miért nem mondott le katonai

tanácsadói tisztségéről? A tanuk közül erre többen azt válaszolták, hogy erre Kolumbának nem volt módja. Márton László dr. csikszentmártoni főszolgabíró elmondta azt is, hogy Eder Elemér ezredeshez még tanácsadói is csak hívásra léphettek be és vejük is goremében hánt.

Az elnök fejezővája ezt mondotta a főszolgabíró állítására:

— Erősen gyengén állottak akkor maguk székelyek a sváb ezredes előtt...!

Márton László dr. erre azt mondotta, hogy valóban, igen megmagázó szerep jutott a megszálló csapatokkal szemben az erdélyi magyaroknak.

A tanuvallomások során Paul Endre dr. népbírósz rámutatott arra, hogy Kovács Károly, amikor látta, hogy Eder az ő elveivel homolegyesen ellenkező módon bánik el, beadta lemondását. Kovács Károly később mégis a városgyőz főispánja lett, nem hogy büntetése származott volna a lemondásából.

Az elnök ezután a védelem kérésére azokat a tanukat vonuttatta fel, akik István Mihály marosvásárhelyi katonai tanácsadó ügyében akartak mentő vallomásokot tenni. A tanuvallomásokkal szemben Paul Endre dr. a Népbíróóság elé terjesztette a marosvásárhelyi Reggel Újság 1940 október 22-iki példányszámát, amelyben a lap hivatalos közlemény alapján arról ír, hogy a katonai parancsnokok és a közgazdálkodási katonai tanácsadók véleménye alapján járhatnak el a különböző ügyekben. Paul Endre dr. több hivatalos adatot is a Népbíróóság elé tárt, amelyek azt bizonyítják, hogy István Mihály a helyi román és zsidó lakossággal szemben elkövetett büntetéseket felejt.

Több tanu viszont amellett tanuszkodott, hogy István Mihálynak zsidó barátai is voltak, akik mellett a négy esztendő alatt is kitartott.

A Szovjetunió lebizonyította az Egyesült Nemzetek iránti hűségét

NEWYORK. — (Rador) Trygve Lis, az Egyesült Nemzetek főtitkára, távirati értesítést kapott Visinszki szovjet külügyminiszterhelyettétől, melyben közli, hogy a Szovjetunió tagdíjjárulékát, vagyis 1,700.000 dollárt átutalták a Federal Reserve Bank címére.

Az Egyesült Nemzetek körében megjegyezték, hogy a Szovjetunió az első állam, mely egy összegben fizette be hozzájárulását és kijelentették, hogy ez az intézkedés bizonyítja, amellyel, hogy a Biztonsági Tanácsban felmerült ellentéttek csak a perzsa kérdéssel kapcsolatosak.

Összeültövezések a görögországi választásokon

ATHEN. — Tízévi szünet után ismét lezajlottak az általános választások Görögországban, amelyeken azonban a baloldali csoportok nem vettek részt. Számos helyen összetűzésekre és rendzavarásokra került sor.

Ujabb jelentések szerint a választási győzelmet a királyi populista párt szerezte meg, úgyhogy a parlamenti választás 354 mandátuma közül körülbelül 200 felett a jobboldal fog rendelkezni. A jelenlegi kormány tagjai, magát Szofulisz miniszterelnököt és az újjáépítési minisztert kivéve, valamennyien megbuktak. Szofulisz már be is nyújtotta a kormány lemondását Damaszkinosz hercegérsek régensnek. A királynéparton kívül több szavazatot kaptak a középpártok, melyek a választások előtt nemzeti összefogás elnevezés alatt tömörültek. Vezetőik Papan dreu, Venizelosz és Panajotisz volt miniszterelnökök, bejutottak a parlamentbe. Ez az alakulat antidemokratikus, de nem királypárti.

A választások előestéjén Szalonikától délre megtámadtak egy rendőrorozsóbát és az összetűzés során 6 rendőr és 4 katonameghalt. Athénben 14 polgári egyén és 4 rendőr sebesült meg. Kréta szigetén és a Penepolézson is történt rendzavarás. A választások hatalmas áldozatainak száma eddig 18.

Náci földalatti mozgalmat lepleztek le Németországban

FRANKFURT AM MAIN. — Az amerikai megszálló csapatok titkos szolgálatának főnöke közölte, hogy a vasárnapra virradó éjszaka földalatti náci mozgalom tagjait fogták el. A németországi és ausztriai amerikai megszállási övezetekben mintegy ezer embert tartóztattak le. A közlemény szerint a szervezkedés gerincét összeroppantották.

Kiegészítőleg közölték, hogy a szervezkedésről már az elmúlt év májusában tudomást szereztek és vezetőit, köztük Axmannit, a Hitler Jugend volt vezérét, decemberben letartóztatták.

Lényegesen emelték április 1-től kezdve a cigaretta és a dohány árát

KOLOZSVAR. — A pénzügyminisztérium a romániai jövedéki hivatal előterjesztésére és az úrkormánybiztosság hozzájárulásával április 1-től kezdve közeli 200 százalékkal emelte fel a dohány- és a cigarettaárakat.

A tegnap életbelépett új árak a következők: cigarettaárak: National az eddigi 10 lej helyett 60, Marusesti az eddigi 30 helyett 30, Carpat az eddigi 35 helyett 90, Regai az eddigi 45 helyett 110 lej darabonként.

Az I. osztályú dohány árát 3500 lejre 6000 lejre, a II. osztályú dohány árát pedig 2300 lejre 6000 lejre emelték fel.

A kolozsvári Szakszervezeti Tanács ma, kedden délután 2 órakor a vármegyeháza nagytermében az Országos Szakszervezeti Tanács vezetőinek jelenlétében összehozósági-összbizalmi értekezletet tart.

APRÓHIRDETÉSEK

SPORTÉLE

Előfizetési díj egy hónapra 4000 lej.

Apróhirdetések szavankint 150 lej, legkisebb hirdetés 1500 lej. Aláírt hirdetések szavankint 100 lej, legkisebb hirdetés 1000 lej. A kiadóba címzett és jelítség leveleknél 200 lej pótdíj fizetendő. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenkint 300, 350 és 400 lej. Szöveg hirdetés hírek között szavankint 400 lej. Közgazdasági közlemények szavankint 500 lej. Nyiltár szavankint 500 lej. Cselekszám 40.625.

ADÁS-VÉTEL

MODERN konyhák, hálók, szekrények, ágyak, asztalok, székek, zongora, varrógépek, széklok, könyvszekrények, fogasok, tükrök, íróasztalok, festmények, fotóelek és egyéb tárgyak eladók. Kossuth Lajos-utca 27. 20896

HALÓ- és ebédőberendezés új, komplett, gyönyörű kiviteben eladó. Érdeklödni 2-4-ig Zsigmond király-ut 92 ajatt. 21620

Vasas-Karres (Medgyes) 3:1 (2:0)

KOLOZSVAR. — A nagy érdeklődéssel várt Vasas-Karres barátságos labdarugó mérkőzést a szép tavaszi időben közel 4000 néző előtt játszották le vasárnap délután a városi sporttelepen. A Vasas — fölényes játék után — 3:1 (2:0) arányban megdöntötte a Kolozsvári csapat győzelme ellenére sem elégitett ki játékaival. A második félidőben — kétgólos vezetős után — inkább az eredmény megtartására törekedett, mint a gólok elérésére. A vezető gólt a 21. percben Horváth révén érte el a Vasas, akinek kapura küldött csavart lövése a felső lécről pattant ki a hálóba. A határjelző beintésére a játékvezető — a Karres tiltakozására ellenére — a gólt megítélte (1:0). A 26. percben a medgyesi csapatnak alkalma lett volna egyenlítőni tulszigoruan megítelt 11-esből, amit Serban kapu mellé lött. A 42. perc-

ben Kovács V. remek beadását Horváth kapásból lövi a hálóba. (2:0). A második félidőben Györfári és Dabay révén a medgyesi csapat — magára büszke — több veszélyes támadást vezetett, de a Vasas kitünő védelmével — Farmas, Börzsei és Demeterrel az élen — a Karres csatársora nem tud boldogulni. A 59. percben Ferényi — áttörve a Karres védelmét — szerzi meg a Vasas harmadik gólját. (3:0). Az utolsóelőtti percben Györfári beadásából Dobay szerzi meg a Karres vizsgagólját. A Vasas csapatából Horváth, Farmas, Börzsei és Perényi, míg a Karresből Tóth Sulyok, Serban és Dohay emelkedtek ki a mérkőzés Czinczár Imre — a tulszigoruan megítelt 11-esből — tekintetében kiemelkedően jól vezetette.

A Sanitas-Haghibor 4:2 arányban győzött az Orion ellen és vezet a csoportbajnokságban

KOLOZSVAR. — A Vasas-Karres mérkőzés előtt játszották le a városi sporttelepen a Sanitas-Haghibor-Orion csoportbajnoki döntőmérkőzést, amely izgalmas küzdelem után a Sanitas 4:2 (2:1) arányú győzelmével végződött. A mérkőzésen mindvégig nagy harc volt a győzelemért, melyet a Sanitas-Haghibor — nagyobb lelkesedéssel játsza — vívott ki Hirsch 2 és Kovács II. 2 góljaival. Az Orion részéről Pussu és Nagy Ferenc volt eredményes. A Sanitasból Szalóki, Kovács II., Füllöp és Hirsch, míg az Orionból Russu, Mátéfi és Barcza voltak jók. A Sanitas-Haghibor e győzelmével csoportjában — 1 pont előnnyel megelőzve az Oriont — az első helyre került. A mérkőzést Rócs gyengén vezette.

Farczady 2. Dermata Haladók-Egerek SC 5:3 (2:1). Vezető Reiter. Megérdemelt győzelem. Góllövők: Binder 4, Bán, Illés, Capusan CSSB (Boszterce)—Börzsei MSE 4:2 (1:0). Vezető Harai. A beszálló csapat csak nagy küzdelem után győzött. Góllövők: Magyarosi 2, Achim, Földi illetve Román és Nagy. KKASE—Fermata 2:1 (1:0). Barátságos mérkőzés.

SPORTHIRADÓ

Kiss György és Mihály a Vasas mezőfűtőversenyének győztesei. A vasárnap délutáni Vasas-Karres mérkőzés félidőjében rendezte meg a Vasas az idény első mezői futóversenyét, amelynek 20 indulója volt. A 3000 méteres mezői futóversenyen első lett Kiss György 9:35 perc. Nagy Márton 9:45 perc. 3. Bujdos 10:01 perc. Az Ifjúsági versenyben 1. Mihály 9:49 perc. 2. Bajka 9:55 perc. 3. László 10:01 perc. Valamennyien, Bajka (uniárius kollégium) kivételével, a Vasas mezőiben indultak. A győzteseknek és a helyezetteknek Androvics Sándor, a Vasas Sport Egyesület tiszteletbeli elnöke adta át a Vasas szépítvélő emlékérméit.

A Dermata Ékszerészek, Rutexil és a CSSB fölényesen győztek a Victoria Kupaiban

KOLOZSVAR. — A Victoria Kupa vasárnapi mérkőzéseinek eredményei a következők: Dermata—Ády 6:0 (1:0). Vezető Hanar. A bányári csapat szép játék után biztosan győz az Ády ellen, amely 70 perccel keresztül kitünően tartotta magát. Góllövők: Both 3, Szász 2 és Ferenczi. Ékszerészek—Acélárnyagár 6:1 (1:0). Vezető Salvan. Fölényes győzelem. Góllövők: Nagy 3, Waldman, Dávid dr. és Chendrea, illetve Kiss. Rutexil—Kerekdombi MNSZ 7:2 (1:0). Vezető Veszelevszky. A Rutexil már az első félidőben bebiztosította győzelmét. Góllövők: Muresan 4, Fekete, Poklosi, Papp, illetve